

РОЗВИТОК ГАЛУЗІ БДЖІЛЬНИЦТВА ЯК ДЖЕРЕЛО СТРУКТУРИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Скоромна О.І., кандидат с.-г. наук, доцент

Продукти бджільництва, а саме мед, віск, бджолине обніжжя, перга, маточне молочко, бджолина отрута, прополіс, досить широко використовуються у різних галузях народного господарства. Вони здатні за своїми властивостями задовольняти потреби споживача у якісних і корисних продуктах харчування. Сьогодні Україна за обсягом виробництва меду посідає п'яте місце у світі і є лідером у Європі.

За даними Держстату, українці за рік з'їдають близько 30 кг цукру, а меду – лише 0,6-0,65 кг. Калорійність меду становить 315-335, цукру – 400 ккал на 100 г.

Метою досліджень є оцінка стану виробництва меду в Україні та його місце на світовому ринку. За період з 2013 року і по 2016 р. статистика декларує спад виробництва меду – зниження на 14419 т, або на 19,6%.

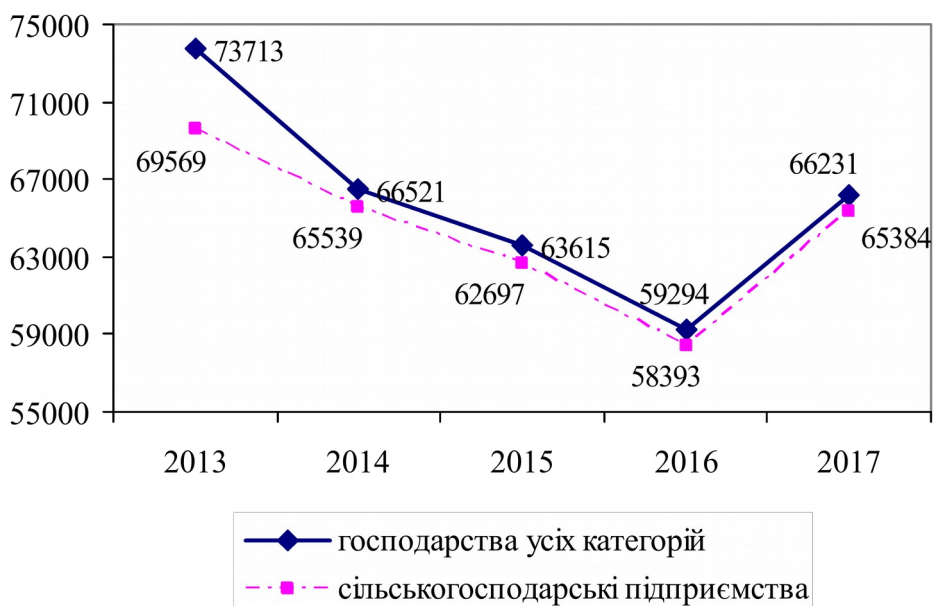

Рис. 1. Динаміка виробництва меду в Україні, т

Основними виробниками меду є 11 областей, які забезпечують виробництво до 70-75%, – це Вінницька, Житомирська, Хмельницька, Миколаївська, Дніпропетровська, Запорізька, Полтавська і Кіровоградська, Сумська, Харківська та Донецька (рис. 2).

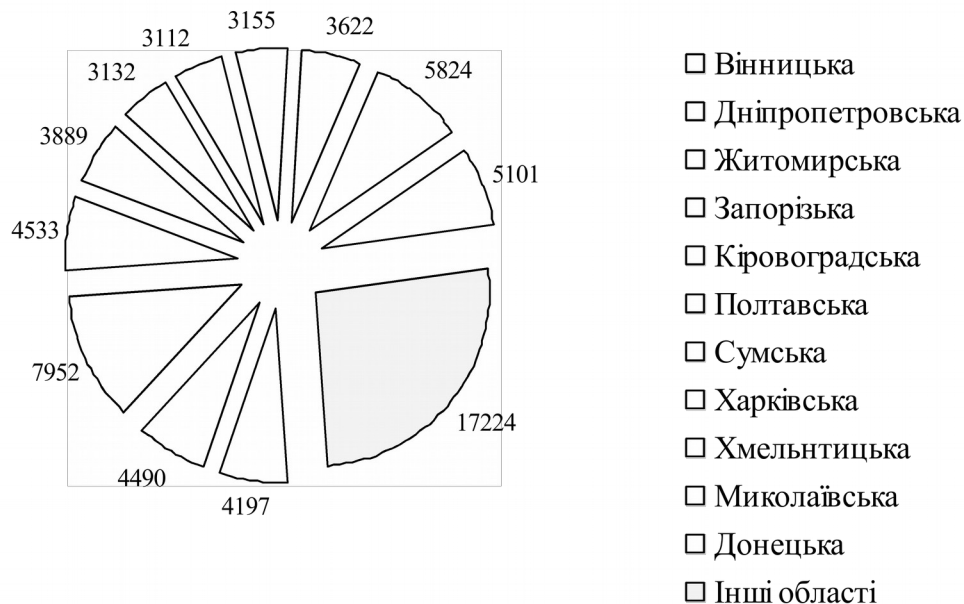

Рис. 2. Виробництво меду по регіонах України, т

За статистичними даними 2017 р., найбільше вироблено меду у Житомирській (7952 т) та Миколаївській (5824 т) областях, що становить майже 21% валового виробництва [4].

Кількість бджолиних сімей, у 2017 р., порівняно з 2011 р., зменшилась на 322,9 тис., але проти попереднього року, навпаки, збільшилась – на 158,6 тис. (рис. 3).

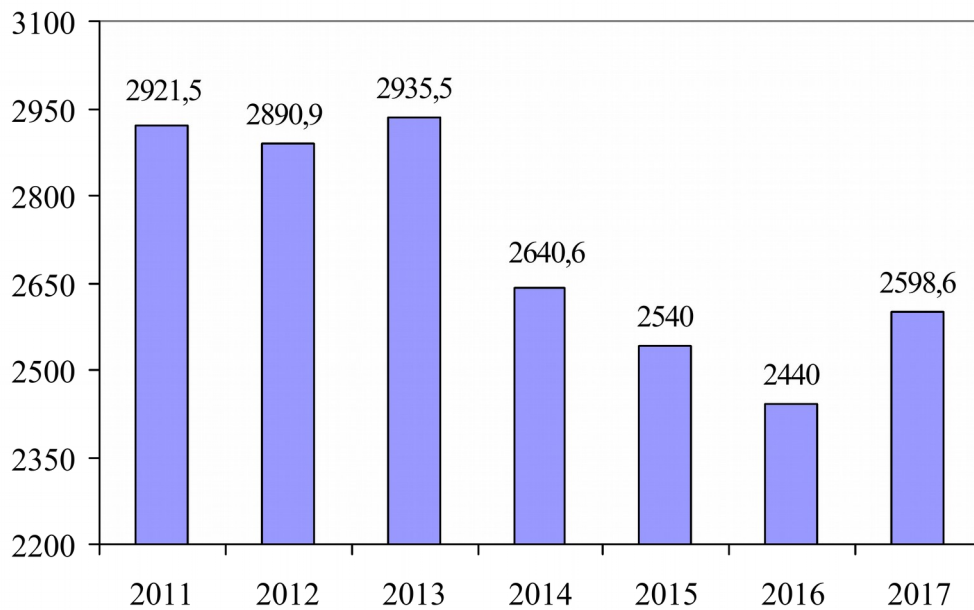

Рис. 3. Динаміка кількості бджолиних сімей, тис.

Починаючи з 2001 року, середньорічне споживання меду українцями поступово зростало до 2008 р., де був найвищий показник – 1,55 кг [3].

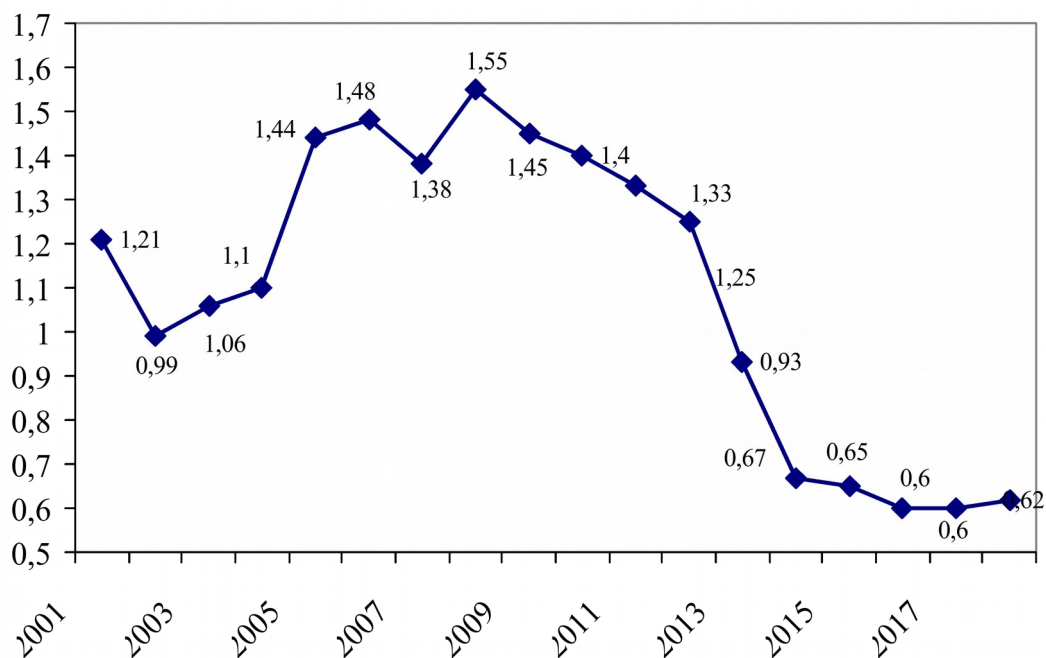

Рис. 4. Середньорічне споживання меду в Україні, кг

Потім, з кожним наступним роком, динаміка поступово пішла на спад і у 2018 р. знизилось споживання меду до показника у 0,62 кг.

До TOP-7 найбільших експортерів меду у світі, за даними 2018 р., входять такі країни як Китай, Аргентина, Індія, Мексика, Україна, В'єтнам та Бразилія (рис. 5).

Перше місце серед світових експортерів посідає Китай (18%), друге – Аргентина (10%), Україна (7%) поступилася третім місцем Індії і Мексиці, які збільшили експорт до 8%.

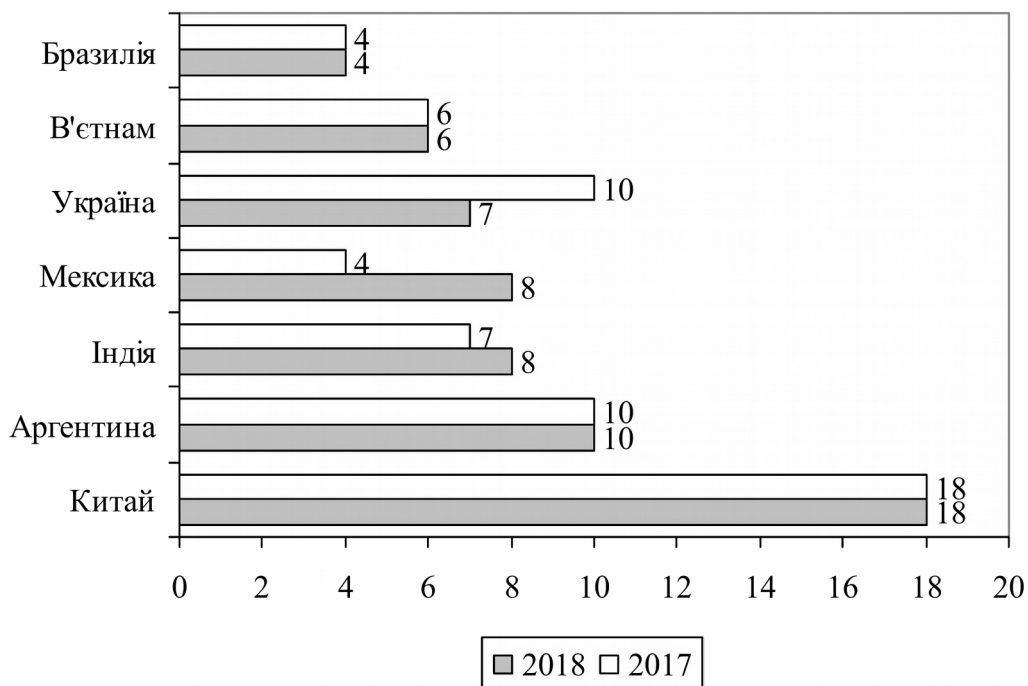

Рис. 5. Питома частка основних світових експортерів меду, %

За Україною з незначним відривом (в 1%) йде В'єтнам (частка експорту 6%).

За останніх п'ять років (2013-2017 рр.) експорт меду з України зріс майже у 3 рази (рис. 6).

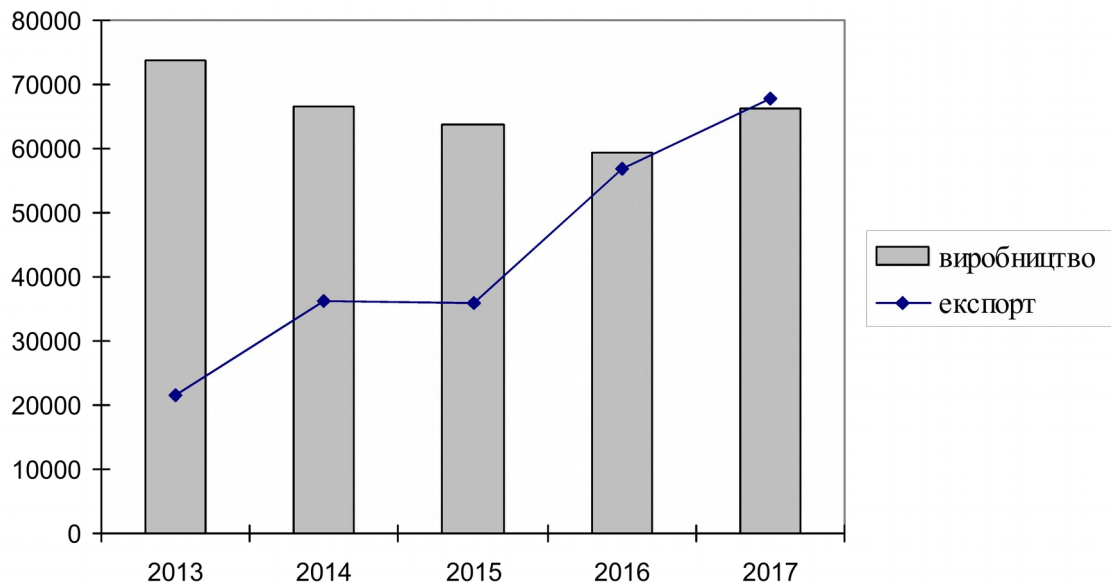

Рис. 6. Порівняльна динаміка обсягів виробництва та експорту українського меду, т

Позитивна динаміка збільшення експорту українського меду пояснюється зростанням його споживання у світі, наданням квот та вдалим співвідношення ціни і якості.

Український мед експортується у 35 країн світу на чотири найбільші ринки: Європа, США, Близький Схід та Японія. Основним покупцем є країни ЄС, які у 2018 році закупили 73,2% від валового експортованого меду (табл. 1).

Таблиця 1

Експорт українського меду в ЄС

Країна	Обсяг меду, тонн	Питома частка від валового експорту, %
Німеччина	12336	25,0
Польща	8720	17,7
Бельгія	4246	8,6
Литва	3567	7,2
Франція	2141	4,3
Італія	1495	3,0
Данія	1392	2,8
Угорщина	863	1,7
Іспанія	828	1,7
Нідерланди	614	1,2
Разом	36202	73,2

Об'єм валового експорту	49405	
-------------------------	-------	--

В Україні діє 69 офіційно зареєстрованих компаній-експортерів, що мають право постачати мед на світові ринки.

Рейтинг найбільших експортерів українського меду наступний:

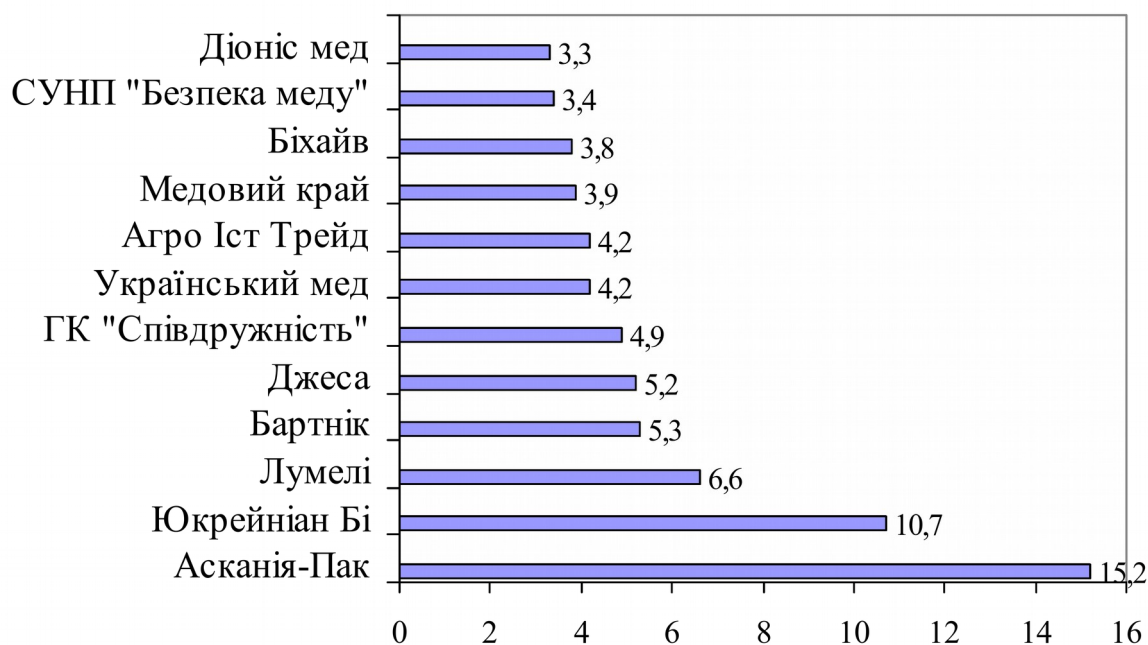

Рис. 7. Рейтинг найбільших експортерів українського меду

Компанія «Асканія-Пак» поставила меду з України на зовнішні ринки найбільше – 15,2% від загального експорту. Другу сходинку у загальному рейтингу займає ТОВ «Юкрейніан Бі» – з показником у 10,7%, третю – ТОВ «Лумелі» (6,6%). Вінниччина щорічно експортує понад 3,5 тис. тонн меду і найбільшим експортером меду є підприємство «Мед Поділля».

Задля забезпечення конкурентоспроможності українського меду особливо гостро постає проблема забезпечення якості та безпеки даної продукції відповідно до світових вимог.

Вимоги до меду встановлюється законом «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», а також наказом Мінагрополітики «Про затвердження Ветеринарно-санітарних вимог для потужностей (об'єктів) з виробництва продуктів бджільництва». Технологія забезпечення харчової безпеки визначається міжнародним стандартом HACCP.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ННВК «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ КОНСОРЦІУМ»
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СЕРТИФІКАТ

учасника Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих вчених та студентів
«Впровадження передових технологій у
виробництво продукції бджільництва»

(Держ.реєстр.УкрІНТЕІ №69 від 20.02.2019р.)

Скоромної Оксани Іванівни

Президент Консорціуму
Г.М. Калетнік

Ректор ВНАУ
В.А. Мазур

Директор ЧК ВНАУ
В.П. Кучерявий

21-22 березня 2019 р.

**ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
23124 вул. Графа Львова, 28 с. Чернятин,
Жмеринський район, Вінницька область**

Міністерство освіти і науки України
ІПВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Чернятинський коледж ВНАУ
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ТОВСП «Мед Поділля»
Жмеринська районна державна адміністрація
Спілка бджолярів Жмеринського району

ПРОГРАМА

**Всеукраїнська науково-практична конференція
молодих вчених та студентів
«Впровадження передових технологій у виробництво
продукції бджільництва»
21-22 березня 2019 року**

с. Чернятин,
Жмеринський район, Вінницька область

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 березня четвер 7 ⁰⁰ – 9 ⁰⁰	Чернятинський коледж Вінницького національного аграрного університету заїзд і поселення учасників конференції
9 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	реєстрація учасників конференції /вітальна кава (<i>центральний вестибюль палацу Вітославських-Львових</i>)
10 ⁰⁰ -12 ³⁰	пленарне засідання (<i>зала засідань, корпус №1</i>)
12 ³⁰ -12 ³⁰	перерва
12 ³⁰ -14 ⁰⁰	пленарне засідання (<i>зала засідань, корпус №1</i>)
14 ⁰⁰ -14 ³⁰	обідня перерва (<i>їдальня коледжу, корпус №2</i>)
14 ³⁰ -16 ⁰⁰	робота секцій Секція 1. Стан, перспективи розвитку та переробка продукції бджільництва (<i>зала засідань, корпус №1</i>) Секція 2. Екологічна безпека продукції бджільництва та сучасні методики оздоровлення бджолиних сімей (<i>зала засідань, корпус №1</i>) Секція 3. Відродження кормових медоносних культур при сучасному веденні сільського господарства (<i>аудиторія № 22, корпус №2</i>) Секція 4. Механізація виробничих процесів в бджільництві(<i>аудиторія № 22, корпус №2</i>) Секція 5. Економічна ефективність сучасних технологій виробництва продукції бджільництва (<i>аудиторія № 26, корпус №2</i>) Секція 6. Перспективні технології виробництва сільськогосподарської продукції (<i>аудиторія № 25, корпус №2</i>)
16 ⁰⁰ -16 ³⁰	підсумки роботи конференції, закриття конференції
16 ³⁰	дружня вечеря
22 березня п'ятниця	ознайомлення з матеріально-технічною базою Чернятинського коледжу ВНАУ, екскурсія по палацу і парку садиби Вітославських-Львових, дегустація продукції бджільництва на навчальній пасіці коледжу. від'їзд учасників конференції

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ
10:00 – 14:00
(зала засідань, корпус №1)

- 10.00-10.10** «Вступне слово, привітання учасників конференції»
КАЛЕТНИК Григорій Миколайович, доктор економічних наук, професор, академік НААН, президент Вінницького національного аграрного університету
- 10.10-10.20** «Привітання учасників конференції»
МАЗУР Віктор Анатолійович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, ректор Вінницького національного аграрного університету
- 10.20-10.30** «Привітання учасників конференції»
ГОНЧАРУК Інна Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Вінницького національного аграрного університету
- 10.30-10.35** «Роль майбутніх фахівців-бджолярів у розвитку галузі бджільництва України»
КУЧЕРЯВИЙ Віталій Петрович, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Вінницького національного аграрного університету, директор Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 10.35-10.40** «Здобутки у галузі біотехнології Інституту продовольчих ресурсів НААН України»
КОПИЛОВА Катерина Вячеславівна, доктор сільськогосподарських наук, заступник директора з зовнішніх зв'язків та інформаційного забезпечення Інституту продовольчих ресурсів НААН України
- 10.40-10.45** «Актуальні питання галузі бджільництва України»
МИКИТЮК Іван Григорович, директор ТОВ «Сільськогосподарське підприємство «Мед Поділля»»
- 10.45-10.50** «Освітнє, наукове забезпечення галузі бджільництва України»
ПОВОЗНИКОВ Микола Гаврилович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри конярства і бджільництва Національного університету біоресурсів і природокористування України

- 10.50-10.55** «Особливості механізації процесу викачки меду в умовах дрібнотоварних пасік»
ГУНЬКО Ірина Василівна, кандидат технічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Вінницького національного аграрного університету
- 10.55-11.00** «Перспективні технології виробництва продукції бджільництва»
ЛІСНІЦЬКИЙ Андрій Андрійович, голова спілки бджолярів Жмеринського району
- 11.00-11.05** «Розвиток галузі бджільництва – джерело структури продовольчої безпеки»
СКОРОМНА Оксана Іванівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
- 11.05-11.10** «Оздоровлення бджолиних сімей з використанням рослинних препаратів»
ВОЛКОТРУБ Надія Василівна, викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 11.10-11.15** «Діяльність та перспективи розвитку навчально-практичного центру з підготовки кваліфікованих робітників за професією «Бджоляр»»
НАГОРНИЙ Володимир Миколайович, спеціаліст, директор ПТУ №14 смт Вороновиця
- 11.15-11.20** «Визначення нітрофуранів у меді за допомогою рідинної хроматографії високого тиску – тандемної маспектрометрії»
ЯРЕМЧУК Олександр Степанович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин Вінницького національного аграрного університету
- 11.20-11.25** «Впровадження сучасних технологій у бджільництві та використання їх в профтехосвіті»
СЕНЧУК Наталія Дмитрівна, магістр-дослідник, викладач першої категорії, директор Державного навчального закладу «Гадяцьке аграрне училище»
- 11.25-11.30** «Виготовлення питного меду на навчальній пасіці Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету»
СКРИПНИК Сергій Васильович, фахівець з бджільництва Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

**Місце проведення міжнародної науково-практичної конференції
«Інноваційні технології у тваринництві та харчовій
галузі»**

21008, Україна, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3.
Вінницький національний аграрний університет
24-25 жовтня 2019 року